

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/30/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6623203383
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Klaudia Kosková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2024:6623203383.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Klaudie Koskovej a členov senátu JUDr. Jaroslava Mikulaja a JUDr. Jaroslava Galla, v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C. XXX/XX, XXX XX D., zast.: Mgr. Ivan Bugri, advokát, so sídlom Námestie SNP 23, 960 01 Zvolen, proti žalovanému: Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova 2, 812 72 Bratislava, IČO: 00 151 866, o zaplatenie 6.297,73 Eur, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Lučenec zo dňa 20. 12. 2023, č. k. 16C/63/2023 - 231, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu p o t v r d z u j e.
II. Žalovaný j e p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o ich výške.

o d ô v o d n e n i e:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd rozhodol tak, že:
„I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 6.297,73 Eur v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.
II. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % z priznanej sumy v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu o výške trov konania.“

2. Žalobca sa podanou žalobou ako bývalý príslušník Hasičského a záchranného zboru Slovenskej republiky domáhal voči žalovanému zaplatenia 6.297,73 Eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy z dôvodu nesprávnej transpozície smernice EP a Rady 2003/88/ES zo dňa 04.11.2003, o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (ďalej aj „smernica“) do vnútroštátneho poriadku. Argumentoval tým, že služobný čas príslušníka hasičského a záchranného zboru je rozvrhnutý nerovnomerne. Pracovná zmena sa skladá z výkonu štátnej služby, po ktorej nasleduje určená služobná pohotovosť na pracovisku. V rámci pracovnej zmeny žalobca odpracuje 24 hodín. Služobná pohotovosť na pracovisku sa však žalobcovi nezarátava do pracovného času. V prípade, ak by aj bol počas pracovnej pohotovosti povolaný na výjazd, mení sa služobná pohotovosť na prácu nadčas. V zmysle čl. 6 písm. b) smernice, ktorá má podľa judikatúry Súdneho dvora Európskej únie (ďalej aj „SD EÚ“) priamy účinok, nesmie nerovnomerne rozvrhnutý pracovný čas presiahnuť v priemere viac ako 48 hodín v rámci siedmich dní. Podľa článku 2 ods. 1 smernice a judikatúry SD EÚ sa považuje služobná pohotovosť na pracovisku za pracovný čas. Tým, že zákon číslo 315/2001 Z. z. o hasičskom a záchrannom zbore (ďalej len „zákon“) pracovnú pohotovosť nezarátava do pracovného času, je daný rozpor medzi vnútroštátnym právom oproti právu EÚ. Škoda, ktorá žalobcovi mala vzniknúť predstavovala ujmu za stratu odpočinku po práci, na ktorý má nárok. Taktiež došlo k zásahu do jeho práva na ochranu jeho zdravia, práva na súkromie a rodinný život, pretože reálne odpracoval viac ako pripúšťa smernica. Rovnako dochádzalo k zásahu do jeho práva na spravodlivé a uspokojivé pracovné podmienky garantované Ústavou

Slovenskej republiky. Žalobca výšku nemajetkovej ujmy odvíjal od úpravy § 122 ods. 2 písm. a) zákona, ktorý upravuje odmenu za tzv. nariadenú pracovnú pohotovosť (v domácom prostredí), pretože podľa názoru žalobcu išlo z hľadiska analógie o najbližší inštitút. Primeraná náhrada preto predstavovala rozdiel medzi peňažnou náhradou za určenú služobnú pohotovosť a nariadenú služobnú pohotovosť za každú jednu odpracovanú hodinu služobnej pohotovosti za žalované obdobie, ktoré vyčíslil v tabuľkách pod bodom F podanej žaloby.

3. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní a právnom posúdení predmetnej veci dospel k záveru, že žaloba žalobcu je dôvodná. Konštatoval, že predmetom sporu bolo posúdenie zodpovednosti štátu za škodu porušením práva EÚ, a to v dôsledku nesprávnej implementácie smernice do nášho právneho poriadku. Prvoinštančný súd sa v prvom rade zaoberal vznesenou námietkou nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného. Okresný súd mal za to, že žalovaný ako štát bol v predmetom konaní pasívne vecne legitímovaný za porušenie práva EÚ, a to v dôsledku nesprávnej transpozície smernice. Uvedené definuje priamo judikatúra SD EÚ. Okresný súd sa tak nestotožnil s názorom žalovaného, že žalobca mal žalovať priamo svojho zamestnávateľa, ak ten voči nemu postupoval v rozpore so smernicou. Takýto názor by bol prípustný len za predpokladu, že by žalobca nenamietal nesprávnu transpozíciu smernice, teda nesprávnu vnútroštátnu úpravu - predmetný zákon, ale nezákonný postup svojho zamestnávateľa. Za rozpor zákona s právom Európskej únie potom zodpovedá štát a nie zamestnávateľ. Uvedol, že žalobca správne označil aj orgán, ktorý koná v mene štátu. Prvoinštančný súd na rozdiel od doterajšej judikatúry v obdobných veciach dospel k názoru, že na predmetný vzťah je primerane potrebné aplikovať zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (ďalej aj „zákon o zodpovednosti za škodu“). Konštatoval že pri právnom posúdení veci bolo rozhodujúce, či čas, ktorý strávil žalobca na stanici v rámci určenej pracovnej pohotovosti sa považuje za pracovný čas. Podľa rozsudku SD EÚ vo veci C - 518/15 zo dňa 21.02.2018 sa uvedený článok smernice (článok 2 ods. 1 smernice) má vykladať tak, že časť pracovnej pohotovosti, ktorú trávi doma s povinnosťou reagovať na výzvu zamestnávateľa do ôsmich minút sa má považovať za pracovný čas. Poukázal na to, že v ust. § 85 ods. 1 zákona je pracovný čas žalobcu upravený všeobecne, ktorý definuje, že ide o časový úsek, v ktorom vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu. Žalobca tak musí vykonávať štátnu službu a byť pritom k dispozícii služobnému úradu. Napriek tomu, že na prvý pohľad môže právna úprava evokovať záver, že služobná pohotovosť je výkonom štátnej služby, pretože v tomto čase je príslušník hasičského a záchranného zboru k dispozícii služobnému úradu, je opak pravdou. Svedčí o tom úprava § 86 ods. 2 zákona, podľa ktorého pri nerovnomernom rozvrhnutí pracovného času nesmie byť dĺžka služobného času v jednotlivých služobných dňoch vyššia ako 18 hodín. Žalobca však v službe trávi celkovo 24 hodín a z toho je práve 18 hodín zaradovaných do fondu pracovného času. Skutočnosť, že zákon výkon služobnej pohotovosti na pracovisku oddeľuje od výkonu štátnej služby, upravuje priamo § 86 ods. 2 zákona v poslednej vete. Prvoinštančný súd tak ustálil, že právna úprava v zákone odporuje článku 6 písm. b) smernice, pretože nezarátava do pracovného času trvania služobnej pohotovosti, ktorá sa má považovať za pracovný čas podľa článku 2 ods. 1 smernice. Podľa názoru okresného súdu žalobcovi vznikol nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej zásahom do jeho práv v rozsahu pätnástich dní za žalované obdobie (spolu). Mal za to, že žalobca bol za žalované obdobie v práci viac ako to dovoľuje únievé právo. Uvedené u žalobcu spôsobilo, že tento nemohol plnohodnotne rozvíjať svoj súkromný život starostlivosťou o svoj majetok, venovaním sa záujmovým činnostiam, nadväzovať a uchovávať, respektíve prehľbovať svoje osobné vzťahy, či už v rámci rodiny, ako aj v rámci spoločenského uplatnenia. V dôsledku pracovného zaťaženia došlo k ochladeniu jeho vzťahu s manželkou, ktorá si našla inú spoločnosť pre trávenie pôvodne spoločných aktivít a našla si vlastné bývanie. Rovnako to malo vplyv aj na jeho vzťah s deťmi. Žalobca v dôsledku toho sa nemohol venovať svojej blízkej rodine až v takom rozsahu ako by chcel, tráviť s nimi spoločný voľný čas, pomáhať v domácnosti a rozvíjať svoje rodinné vzťahy. Rovnako nemal možnosť primeraného oddychu (stanoveného maximom pracovného času podľa článku 6 písm. b) smernice) po službe a rozdeliť si svoj čas medzi prácu, rodinu, koníčky. Neprimerané zaťaženie žalobcu byť v službe nad stanovený rámec objektívne zaťažovalo jeho zdravie, čo mu neumožňovalo znížiť riziko stresu z práce, ktoré ako hasič mal podľa názoru súdu značné. Nadmerné fyzické a psychické vypätie pri často náročných zásahoch bez primeraného oddychu, mohlo spôsobiť, že bude dochádzať k pochybeniam pri služobnej činnosti, nedostatočnému výkonu, ktorý spoločnosť potrebuje v plnej miere. Okresný súd vychádzal z toho, či sú dané objektívne dôvody na to, aby sa konkrétna osoba mohla cítiť poškodenou. Súd prvej inštancie pritom zvažil, či vzhľadom ku konkrétnym okolnostiam prípadu by sa aj iná osoba v obdobnom postavení mohla cítiť dotknutá v zložkách tvoriacich nemajetkovú sféru jednotlivca. Podľa názoru okresného súdu bolo možné objektívne akceptovať, že každá osoba by pociťovala rovnako zásahy do

svojej nemajetkovej sféry tak ako žalobca v jeho pracovnom a spoločenskom postavení hasiča. Každý jednotlivец by bol frustrovaný tým, že štát prijal právnu úpravu, ktorá odporuje únióvému právu, pričom táto legislatíva má priamy vplyv na dĺžku jeho pracovného času a odpočinku po práci. Súd prvej inštancie sa zaoberal súdnou praxou, ktorá v iných ohľadoch z hľadiska trvania zásahu do práv poškodeného zo strany štátu (nezákonného rozhodnutia, nesprávneho úradného postupu), bola najbližšie aplikovateľná na daný prípad. Dospel k záveru, že najbližšími inštitútom, s ktorým bolo možné porovnávať protiprávne konanie v danej veci, je odškodnenie nezákonnej väzby fyzickej osoby. Podobné to bolo tým, že pri danom odškodnení sa vychádza (obdobne ako v danej veci) z rozsahu dní trvania nezákonnej väzby, ktorá rovnako predstavuje obdobný zásah do práva na súkromný a rodinný život. S poukazom na viaceré rozhodnutia konštatoval, že súdy primerane priznávajú za 1 deň trvania nezákonnej väzby sumu 31,50 eur. Vzhľadom na charakter porušenie práv žalobcu s komparáciou odškodňovania nezákonnej väzby, súd prvej inštancie považoval z hľadiska závažnosti následkov u žalobcu za primerané odškodnenie za 1 deň, ktorý stratil v práci nad stanovený rámec sumou 15 eur/deň. Nemajetková ujma žalobcu za čas, ktorý strávil v práci nad rámec upravený smernicou mala predstavovať sumu 255 Eur (15 eur x 15 dní). Okresný súd však následne posúdil uvedenú výšku nemajetkovej ujmy cez prizmu judikatúry SD EÚ, pričom posúdením veci dospel k záveru, že žalobcovi nepatrí náhrada nemajetkovej ujmy len za čas, ktorý strávil v práci nad stanovený rámec v dôsledku porušenia únióvého práva. Nepokryva totiž celý zásah do práva žalobcu na súkromie a neodškodňuje aj legitímne očakávania žalobcu, že si štát voči nemu bude plniť pozitívne záväzky z únióvého práva. Podľa názoru okresného súdu štát úmyselne porušil prijatou právnou úpravou únióvé právo nakoľko mal, respektíve mal mať vedomosť o judikatúre SD EÚ v otázke aplikácie článku 6 písm. b) a článku 2 ods. 1 smernice. V dôsledku flagrantného správania sa štátu (žalovaného) došlo u žalobcu podľa názoru okresného súdu k strate nádeje, že sa uvedený právny stav v našom právnom poriadku, a tým aj v jeho služobnom pomere niekedy zmení. Vo vyspelom právnom štáte považoval za nepredstaviteľné, že napriek judikatúre SD EÚ, rozhodnutí všeobecných súdov, štát ponecháva naďalej v platnosti právnu úpravu, ktorá porušuje práva jednotlivca. Uvedeným nielenže nerefektuje svoje záväzky voči Európskej únii, ale tiež nerešpektuje súdnu moc ako takú. Súd prvej inštancie bol toho názoru, že žalobca má nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, spočívajúcej v strate nádeje, aby si štát splnil svoje záväzky. Náhrada nemajetkovej ujmy by mala mať za individuálnych okolností prípadu, aké boli vo veci samej okrem reparačnej funkcie aj preventívno-sankčnú povahu. Výška náhrady ujmy by mala štát odradiť od ďalšieho porušovania práv žalobcu tolerovaním protiprávneho stavu. Uviedol, že v prípade zlého úmyslu, o ktorom súd nadobudol presvedčenie je potrebné náhradu ujmy navýšiť. Ide totiž o odškodnenie za trvanie nezákonnej právnej úpravy a jej dopad na prežívanie žalobcu v spoločnosti. Smernica nadobudla účinnosť dňa 02.08.2004, pričom žalobca začal slúžiť na 24 hodinové zmeny po nadobudnutí účinnosti smernice dňa 02.08.2004. Od tohto momentu mu vznikol nárok požadovať náhradu uvedenej nemajetkovej ujmy s ohľadom na trvanie protiprávneho stavu a závažnosť ujmy, ktorá žalobcovi vznikla, by žalobcovi patrilo za každý mesiac trvania protiprávneho stavu odškodnenie tejto zložky nemajetkovej ujmy v sume 500 Eur. Podľa názoru okresného súdu uvedená výška nemajetkovej ujmy nie je disproporčná k ujám, ktoré sú priznávané v iných prípadoch, keď napríklad za trvanie nezákonnej väzby je primerané priznanie sumy 1.000 Eur za mesiac jej trvania. Okresný súd dospel k záveru, podľa ktorého žalobcovi by malo patriť právo na náhradu nemajetkovej ujmy za stratu nádeje na zmenu legislatívy za mesiace od 02.10.2020 až do 02.12.2023 v celkovej sume 38 mesiacov x 500 eur = 19.000 Eur. Bolo potrebné si uvedomiť, že tento nárok žalobcovi patrí za každý mesiac trvania protiprávneho stavu až do jeho zmeny. Žalobcovi by teda prislúchal celkovo nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v prvej časti a v druhej časti v sume 19.225 Eur. Nakoľko v sporovom konaní je súd viazaný žalobným návrhom podľa § 216 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a žalobca si uplatnil menej ako bolo zistené, súd priznal žalobcovi len sumu 6.297,73 Eur. Vo vzťahu k vznesenej námietke premlčania nároku podľa § 100 ods. 1 OZ dospel k záveru, že námietka premlčania žalovaným nebola dôvodná. Okresný súd konštatoval, že sa odchýlil od doterajšej súdnej praxe v obdobných veciach v otázke posúdenia 6 mesačného referenčného obdobia, aplikácie zákona o zodpovednosti štátu za škodu, ako aj rozsahu a spôsobu náhrady nemajetkovej ujmy. Uviedol na základe akých dôvodov mal za to, že nebolo možné vychádzať z priemeru hodín určených žalobcom a na to nadväzujúcim výpočtom výšky ujmy formou nariadenej služobnej pohotovosti. Pri určovaní počtu hodín vychádzal z referenčného obdobia a nie z každého mesiaca jednotlivo. Výpočet po mesiacoch zvlášť nezohľadňuje hypotézu článku 6 písm. b) smernice. Okresný súd nevidel dôvod na predĺženie paričnej lehoty na plnenie podľa § 232 ods. 3 CSP hoci s tým žalobca súhlasil. Konštatoval, že štát mal dostatok času na mimosúdne odškodnenie žalobcu. Skutočnosť, že pri uhrádzaní záväzkov musí žalovaný konať v zmysle interných smerníc nebola dôvodom pre prípadné predĺženie tejto lehoty. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP t. j.

podľa pomeru úspechu vo veci. Žalobca bol v spore úspešný v celom rozsahu, a preto uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

4. V zákonom stanovenej lehote podal proti rozsudku súdu prvej inštancie odvolanie žalovaný, a to z dôvodov v zmysle § 365 ods. 1 písm. d), e) a f) CSP. Žiadal, aby Krajský súd Banskej Bystrici zmenil odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu tak, že žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietne a žalovanému prizná nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Žalovaný v podanom odvolaní namietal, že na to, aby mohol súd prvej inštancie skonštatovať, že uplatnený nárok žalobcu je dôvodný, musel by žalobca preukázať, že zákon prebral smernicu nesprávne, t. j. musel by preukázať na také ustanovenie zákona, ktoré by boli v rozpore so smernicou. Ďalej namietal nedostatok právomoci súdu prvej inštancie skúmať súlad zákona so smernicou, ktoré právo nespadá do kompetencie súdu prvej inštancie, respektíve do kompetencie iného všeobecného súdu členského štátu Európskej únie, pričom súd prvej inštancie si takýto záver nemohol osvojiť ani ako predbežnú právnu otázku, nakoľko dôsledky aplikácia takéhoto konštatovania by presahovali predmet tohto súdneho sporu, kde sa posudzuje len individuálne nárok žalobcu na náhradu škody, či nemajetkovej ujmy. Okresný súd sa podľa názoru žalovaného nesprávne vysporiadal s ním vznesenou námietkou nedostatku pasívnej vecnej legitímácie, keď nevzal do úvahy potrebu rozlišovania medzi „prebratím smernice“ a „aplikáciou smernice“. V prvom prípade ide o transponovanie, t. j. prebratie konkrétneho znenia alebo obsahu smernice do vnútroštátneho právneho poriadku členského štátu a v druhom prípade ide o použitie konkrétnych článkov smernice na konkrétny prípad. Podľa názoru žalovaného sa miera zodpovednosti za prípadný vznik škody musí medzi dvomi samostatnými subjektmi (Slovenskou republikou a Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, respektíve hasičským a záchranným zborom) rozlišovať. K pôsobnosti smernice uviedol, že rozsah jej pôsobnosti je pozitívne vymedzený v článku 2 ods. 1 smernice 89/391/EHS, ako aj negatívne vymedzený v článku 2 ods. 2 smernice 89/391/EHS. Inak povedané, smernica sa neuplatňuje na odvetvia činnosti, ktoré zahŕňajú určité osobitné činnosti služieb civilnej ochrany. Vzhľadom na charakter vykonávaných činností a s tým spojený rozvrh služobného času sa smernica na služobný pomer príslušníkov hasičského a záchranného zboru nevzťahuje v plnom rozsahu, a preto jej ustanovenia nemohli byť porušené tak ako to tvrdil žalobca. Zdôraznil, že článok 2 smernice len príkladom vymenováva „určité osobitné činnosti verejných služieb“, a preto, ak príslušníci hasičského a záchranného zboru tu nie sú taxatívne vymenovaní, neznamená to, že aplikácii ustanovení smernice je aj v tejto oblasti automatická. Podľa žalovaného rozhodnutie vo veci v - 429/09 G. Fuss sa týka „mestského hasiča“ - zamestnanca StadtHalle, a preto ho nebolo možné považovať za smerodajné, nakoľko režim výkonu hasičských činností v takomto zariadení a štruktúre mestských hasičov sú absolútne odlišné od režimu, v akom fungujú príslušníci hasičského a záchranného zboru Slovenskej republiky, ktorého zriaďovateľom je štát (nie obec) a sú im poskytnuté rôzne osobitné výhody od „definitívy“ až po systém sociálneho zabezpečenia, tak ako v prípade príslušníkov policajného zboru. Vo vzťahu k uplatnenému nároku na náhradu škody poukázal žalovaný na to, že žalobca neosvedčil, že by mu vznikol nárok na náhradu škody. V prvom rade mu nebolo zrejmé ako žalobcovi mohla vzniknúť ním uplatnená škoda. Sám žalobca veľmi nejasným spôsobom stanovil „škodu“, ktorá mu mala vzniknúť tým, že vykonával nariadenú služobnú pohotovosť, za ktorú bol žalobca v zmysle platnej legislatívy odmeňovaný. Žalovaný zdôraznil, že počas tejto služobnej pohotovosti je pracovník povinný byť v zariadení zamestnávateľa alebo mimo neho, pričom má byť pripravený na výkon práce na požiadanie svojho zamestnávateľa. Pokiaľ nie je nariadený služobný zásah, žalobca môže odpočívať alebo sa venovať inej činnosti (teda v čase, keď sa od neho nežiada výkon práce). Rovnako tak pri nariadenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby určený, respektíve vymedzený priestor na odpočinok, čo znamená, že zamestnávateľ vytvára podmienky na oddych (spánok) zamestnanca. V čase služobnej pohotovosti sa preto od žalobcu nevyžaduje „aktívna činnosť“, a teda mimo času skutočného výkonu práce mohol žalobca odpočívať alebo sa venovať inej činnosti. Počas služobnej pohotovosti žalobca nemusel uskutočňovať žiaden výkon práce z vlastnej iniciatívy, len na základe pokynu svojho zamestnávateľa. To znamená, že žalobca nemusel byť bdieť t. j. aktívny počas celej dĺžky trvania služobnej pohotovosti. Napriek tomu zamestnávateľ žalobcovi vyplácať dohodnutú odmenu za takto strávený čas, t. j. nielen za vykonanú prácu, ale aj za takúto neaktívnu časť práce. Žalobca dostával za takto stanovený čas pracovnú odmenu, ktorú mu zamestnávateľ kompenzuje to, že v prípade potreby (zásahu) bude k dispozícii. Mal za to, že rozhodujúcou skutočnosťou nebol plán služieb hasičských jednotiek (striedanie troch zmien v 24 hodinových intervaloch), ale to, koľko času konkrétny príslušník skutočne strávil vykonaním štátnej služby za týždeň priemerne v rámci konkrétneho referenčného obdobia. Z tohto dôvodu bolo pre zistenie, či skutočne došlo k porušeniu práv žalobcu, nevyhnutné vypočítať čas, ktorý naozaj strávil vykonávaním štátnej služby, prípadne služobnej pohotovosti bezprostredne nadväzujúcej

na vykonávanie štátnej služby v rámci rozvrhnutia služobného času, a teda služobnej pohotovosti podľa § 92 ods. 1 zákona rozvrhutej podľa § 86 ods. 2 zákona (v zmysle judikatúry súdneho dvora Európskej únie). Žalovaný bol toho názoru, že žalobca spôsobom výpočtu „nemajetkovej ujmy“ podľa zákona sa domáhal skôr akéhosi odškodnenie vo forme vyplatenia peňažnej náhrady - škody vo forme doplatku (mzdový nárok) a nie nemajetkovej ujmy. Žalobca vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 24.11.2023 zdôraznil, že nežaluje nemajetkovú ujmu vyčíslenú za presný počet hodín odpracovaných nad 48 hodín týždenne. Žalovaný aj z tohto dôvodu považoval žalobu za zmätočnú, nakoľko žalobca touto formou iba maskuje svoje mzdové nároky voči svojmu zamestnávateľovi. Výšku náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú súd prvej inštancie odvolaním napadnutým rozhodnutím žalobcovi priznal, t. j. 6.297,73 Eur, považoval za zjavne neprímeranú. Namietal postup prvoinštančného súdu, ktorý nepovažoval žalobcom predložené výpočty za relevantné a namiesto toho si sám vypočítal priemerný odpracovaný čas žalobcu podľa vlastnej metodiky. Takýmto postupom súd prvej inštancie porušil viaceré zásady, na ktorých je budovaný civilný sporový proces. Jednou z týchto zásad je zásada rovnosti strán sporu, keď jej pozitívny zásah do práv jednej strany sporu je porušením tejto zásady. Ďalšou porušenou zásadou bola prejednávacia zásada (zásada formálnej pravdy), keď súd skúma len podklady predložené stranami sporu a sám si ďalšie podklady z vlastnej iniciatívy nezabezpečuje a nevytvára (čomu, ale došlo práve tým, že súd na žalobcove výpočty nebral ohľad a sám si zabezpečil vlastný výpočet, pričom to ani žiadna zo strán nenavrholala). Ak súd nevzal do úvahy žalobcom predložený podklad (počet odpracovaných hodín) malo to mať za následok, že žalobca v otázke preukazovania odpracovaných hodín neunesol dôkazné bremeno. Konštatoval, že dôkazné bremeno v sporovom konaní zaťažuje žalobcu a s ohľadom na zásadu kontradiktórnosti je úlohou žalobcu označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie v súlade s princípom hospodárnosti konania. Žalovaný priznanú výšku nemajetkovej ujmy považoval za neprímeranú a privysokú, a to aj s porovnaním výšky náhrad, ktoré sú priznávané obetiam trestných činov, ktorých ujma je v porovnaní s údajnou ujmou žalobcu podstatne vyššia. Zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva náhrada nemajetkovej ujmy musí byť rozumne primeraná utrpenej ujme na povesti, pričom pri určovaní výšky náhrady ujmy treba vychádzať z dôkazov preukazujúcich výšku ujmy. V tomto smere žalovaný poukázal aj na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo/19/2020. Namietal súdom prvej inštancie vypočítanú výšku priznanej nemajetkovej ujmy v peniazoch, kde prvoinštančný súd nad rámec žaloby vykonal výpočet v dvoch častiach. Prvú časť náhrady nemajetkovej ujmy poňal ako náhradu za čas, ktorý žalobca strávil v službe nad rámec stanovený smernicou. Údajné porušenie smernice prirovnal k inštitútu nezákonnej väzby, kde uviedol, že súdy priemerne za 1 deň nezákonnej väzby priznávajú sumu 31,50 Eur. Okresný súd tak stanovil za 1 deň práce nad rámec stanovený smernicou náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 15 Eur (15 Eur x 15 dní = 225 Eur). Považoval za neprijateľné porovnávať nesprávnu transpozíciu smernice k náhrade nemajetkovej ujmy za nezákonnú väzbu. Rovnako považoval za neprijateľné aj aplikovanie, hoci len niektorých ustanovení zákona o zodpovednosti za škodu. Druhú časť nemajetkovej ujmy okresný súd poňal ako náhradu nemajetkovej ujmy „za stratu nádeje na zmenu legislatívy“. Poukázal na to, že samotný žalobca nikde vo svojich vyjadreniach ani netvrdil, že svoju ujmu vidí aj v strate nádeje na zmenu legislatívy. Prvoinštančný súd tak v podstate rozhodol o náhrade nemajetkovej ujmy nad rámec podanej žaloby. Žalovaný považoval za neprijateľné, aby si súd sám nad rámec žaloby „rozšíril“ nemajetkovú ujmu žalobcu aj o „stratu nádeje na zmenu legislatívy“, keď žalobca na nič podobné ani len okrajovo nepoukazoval. Podľa žalovaného okresný súd takýmto spôsobom neopodstatnene navýšil výslednú sumu priznanej nemajetkovej ujmy, a to čiastkou 500 Eur za každý mesiac žalovaného obdobia. Podľa jeho výpočtov tak žalobcovi by prislúchal nárok na náhradu nemajetkovej ujmy súčtom prvej a druhej časti v sume 19.225 Eur, ale nakoľko bol viazaný žalobným petítom priznal žalobcovi len sumu 6.297,73 Eur. Pre žalovaného bolo absolútne nepochopiteľné, z akého dôvodu a titulu by mal žalobcovi patriť nárok na „náhradu nemajetkovej ujmy za stratu nádeje na zmenu legislatívy“ za obdobie od júna 2023 až do decembra 2023, ktorý mimochodom žalobca v žalobe ani nežiadal. Samotný súd prvej inštancie týmto vyfabulovaným nárokom navýšil nemajetkovú ujmu o čiastku 500 eur za každý mesiac žalovaného obdobia, nakoľko žalobca uviedol žalované obdobia len do mája 2023. Mal za to, že súd prvej inštancie rovnako nesprávne posúdil primeranosť výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Nesúhlasil s prístupom súdu prvej inštancie a nebolo mu ani jasné, ako mohol tento nadobudnúť presvedčenie o „zlom úmysle“ žalovaného. Vzhľadom na to, bolo potrebné nemajetkovú ujmu posudzovať individuálne, čo súd prvej inštancie pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy nebral do úvahy. Mal za to, že žalobca v konaní doposiaľ nepreukázal zásah do súkromného, rodinného života či neoprávnený zásah, ktorý by sa odrazil napríklad medziľudských vzťahoch či v nepriaznivom zdravotnom stave v príčinnej súvislosti s výkonom povolania z takej značnej miere, ktorá by odôvodňovala výšku priznanej nemajetkovej ujmy súdom. Poukázal na to, že náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch môže súd podľa § 13 ods. 2 OZ

priznať len ako sekundárnu kompenzáciu, a to vtedy, ak by na náprava nebola vôbec možná, resp., ak by sa takáto satisfakcia nezdala postačujúca. Existenciu závažnej ujmy bolo potrebné riadne a konkrétne preukázať. Žalovaný mal za to, že v konaní nebolo na základe výpovede žalobcu ani iným dôkazným prostriedkom preukázané ako súčasný stav zasahuje do osobnostnej sféry žalobcu, ako základný predpoklad pre vznik nemajetkovej ujmy. V tomto smere poukázal na odôvodnenie rozsudku Mestského súdu Košice, sp. zn. K2 - 37C/60/2020. Žalobca počas svojho výsluchu nijakým spôsobom bližšie nekonkretizoval ujmu, ktorá mu mala vzniknúť v priamej a bezprostrednej príčinnej súvislosti s nesprávnym prebratím smernice. Žalobca neosvedčil dôvodnosť ani výšku ním uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, nakoľko z jeho výsluchu nebola preukázaná priama bezprostredná príčinná súvislosť medzi žalobcom utrpenou ujmovou v dôsledku nesprávneho prebratia smernice, keďže žalobca na osvedčenie svojho nároku nešpecifikoval také konkrétne negatívne zásahy, ktoré by utrpel vo svojom súkromnom živote, a ktoré by boli v priamej súvislosti s nesprávnym prebratím smernice. V závere odvolania namietal samotnú výšku nemajetkovej ujmy, pričom mal za to že súdy pri jej určovaní by mali zohľadňovať nielen primeranosť k iným finančným kompenzáciám, ale naďalej prihliadať na osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, závažnosť vzniknutej ujmy a na okolností, za ktorých k nej došlo, závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému spoločenským uplatnením. Na záver poukázal na viacero rozhodnutí predovšetkým Okresného súdu Košice II (t. č. Mestský súd Košice) a Krajského súdu v Košiciach týkajúcich sa výšky priznanej nemajetkovej ujmy.

5. K odvolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca. Rozsudok súdu prvej inštancie považoval v celom rozsahu za zákonný a vecne správny a spravodlivý, a preto navrhol odvolaciemu súdu, aby odvolaním napadnutý rozsudok v celom rozsahu ako vecne správny potvrdil a priznal mu voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%. Odvolanie žalovaného považoval za nedôvodné a neopodstatnené. Námietku právomoci súdu bola len účelová a zjavne nedôvodná. Mal za to, že predpoklady zodpovednosti za vznik škody v zmysle judikatúry SD EÚ vychádzajú z absolútnej objektívnej zodpovednosti členského štátu za takto vzniknutú škodu. Zdôraznil, že SD EÚ vo svojej konštantnej judikatúre vyslovne nevyžaduje od vnútroštátnych súdov, aby správnosť prebratia smerníc kontrolovali, keďže takáto činnosť predstavuje základný kameň, na ktorom je postavená doktrína SD EÚ o priamych a nepriamych účinkoch aplikovateľnosti predpisov únieho práva vnútroštátnymi orgánmi každého členského štátu. Vnútroštátny súd pri rozhodovaní o individuálnom nároku jednotlivca na náhradu škody (či už majetkovej škody alebo nemajetkovej ujmy) vzniknutej porušením únieho práva má a musí mať právomoc posudzovať, či vnútroštátna právna norma je alebo nie je v súlade s predpisom únieho práva, teda posudzovať aj to, či konkrétna smernica bola do vnútroštátnej úpravy transponovaná správne. V tomto smere poukázal na rozhodnutie SD EÚ vo veci C - 106/89, C 456/98 a pre túto vec ťažiskový rozsudok SD EÚ C - 429/09 vo veci Günter Fuß proti Stand Halle. Súd prvej inštancie sa s otázkou právomoci na prejednanie a rozhodnutie v tejto veci náležite vysporiadal, jeho právny záver o existencii právomoci súdu na konanie v tejto veci považoval za nepochybne správny. Žalobca sa plne stotožnil s právnym záverom o tom, že na území Slovenskej republiky neexistuje žiadny iný orgán než všeobecný súd v civilnom sporovom konaní, ktorý by bol vzhľadom na predmet tohto konania oprávnený a súčasne povinný prejednať a rozhodnúť tento spor a v rámci neho si aj prejudiciálne posúdiť súlad a správnosť transpozície smernice do zákona. K námietke pasívnej vecnej legitímácie žalovaného uviedol, že žalovaný sa snažil spochybníť svoju pasívnu vecnú legitímáciu, ale neuviedol žiadne nové relevantné skutkové, či právne argumenty, ktoré by už nepredniesol v doterajšom priebehu konania, a ktorých nesprávnosť by už nebola vyvrátená v priebehu konania, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého rozsudku. Súd prvej inštancie sa s touto námietkou žalovaného vyčerpávajúco a správne vysporiadal v odôvodnení svojho rozhodnutia. Žalobca bol presvedčený, že o danosti pasívnej vecnej legitímácie žalovaného v tomto konaní nemožno mať žiadne pochybnosti a okresný súd aj v tomto smere vec správne právne posúdil. Námietku nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného tak považoval za zjavne nedôvodnú a neopodstatnenú. K námietke pôsobnosti smernice uviedol, že žalovaný rovnakú námietku už uviedol v konaní pred prvoinštančným súdom, pričom k tejto námietke sa žalobca v konaní už aj písomne vyjadroval. Považoval za nepochybné, že smernica sa v celom rozsahu a bez obmedzenia vzťahuje na činnosť hasičov - príslušníkov hasičského a záchranného zboru (teda aj na žalobcu), pričom činnosť hasičov v žiadnom prípade nespadá pod „osobitné činnosti služieb civilnej ochrany“ tak, ako to zjavne účelovo a zavádzajúco tvrdil žalovaný. Rovnako túto odvoláciu námietku žalovaného považoval za zjavne nedôvodnú. Vo vzťahu k nároku na náhradu škody uviedol, že porušovanie práv hasičov nerešpektovaním smernice je stav, ktorý trvá dlho ročne (t. j. nielen počas žalovaného obdobia), a ktorého protiprávnosti žalovaný nepochybne vie a musí vedieť, pričom sám je

pôvodcom tohto protiprávneho stavu. Ak by teda sám žalovaný konal tak ako je v zmysle únievého práva povinný, tak by k porušovaniu práv žalobcu nedochádzalo. K námietke, že „nie je žalovanému zrejme, prečo si žalobca svoju údajnú nemajetkovú ujmu „ohodnotil“ sumou 3,68 Eur za každú hodinu, počas ktorej malo dochádzať k porušovaniu jeho práv“ uviedol, že táto suma nebola len výsledkom porovnania žalovanej sumy s počtom hodín žalobcom odpracovanej určenej služobnej pohotovosti, ktorá mu nebola započítaná do pracovného času. Vydelením žalovanej sumy (6.297,73 Eur) s celkovým počtom odpracovaných hodín určenej služobnej pohotovosti (1712,47 hodín) a následným porovnaním výslednej sumy 3,68 Eur so zákonnými minimálnymi mzdovými nárokmi (priemerom minimálnych hodinových miezd za žalované obdobie pre prvý /teda najľahší/ stupeň náročnosti práce, ktorá suma predstavovala 3,66 eur za hodinu) je totiž zrejme že napadnutým rozsudkom priznaná suma náhrady škody v žiadnom prípade nemôže byť absolútne neprímeraná a príliš vysoká tak, ako to namieta žalovaný. Mal za to, že podstata odvolacích námietok žalovaného spočívala najmä v spochybňovaní, že by žalobca v dôsledku predmetného protiprávneho stavu utrpel akúkoľvek ujmu na svojich právach V tejto súvislosti uviedol, že už len samo osebe postačovalo opätovne poukázať na rozsudok SD EÚ vo veci C - 243/09 zo dňa 14.10.2010, podľa ktorého už len samotná strata času odpočinku je sama o sebe bez ďalšieho dôvodom na priznanie nároku na náhradu škody porušením článku 6 písm. b) smernice a to bez toho, aby tomuto následku musel pristúpiť byť aj akýkoľvek ďalší prípadný následok na osobnostných právach žalobcu z hľadiska vnútroštátneho práva (v tomto prípade následky demonštratívne uvedené v § 13 ods. 2 OZ). Samotná strata času odpočinku znamenala zásah a ujmu do základného práva na ochranu života zdravia a to opätovne bez potreby preukazovania akéhokoľvek iného (ďalšieho) následku v tomto smere. Ak žalovaný aj v tomto prípade len paušálne popiera akékoľvek negatívne následky porušovania smernice na každodenný život žalobcu, a teda aj vznik akejkoľvek ujmy, tak toto jeho tvrdenie bolo v očividnom rozpore s vykonaným dokazovaním, ktoré žalovaný úplne ignoroval. Žalovaný bez ďalšieho bagatelizuje, alebo úplne popiera následky daného protiprávneho stavu na osobný a rodinný život žalobcu. Žalovaný taktiež namietal právne posúdenie prisúdeného nároku tak, ako ho konštatoval súd prvej inštancie v predmetnom rozsudku. Poukázal na to, že súd nie je viazaný právnu kvalifikáciou nároku tak, ako ho v žalobe posudzoval, či odôvodňoval žalobca, ale bol oprávnený tento nárok právne posúdiť aj inak. Rovnako prvoinštančný súd nebol viazaný ani vyhodnotením skutkových tvrdení, respektíve skutočností vyplývajúcich z vykonaného dokazovania tak ako tieto hodnotia strany sporu. Takýto postup považoval za súlade so zásadou iura novit curia. Žalobca bol presvedčený, že práve vzhľadom na daný prípad, o aký išlo v tomto spore, mala náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch plniť práve nielen samotnú satisfakčnú funkciu, ale aj preventívnu sankčnú funkciu, čo sa malo prejavovať aj v samotnej výške náhrady. Mal za to, že nárok na náhradu škody v podobe nemajetkovej ujmy v peniazoch tak, ako bol priznaný I. výrokom napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, bol vzhľadom na všetky relevantné skutkové a právne okolnosti sporu plne primeraný a zároveň zohľadňoval zásady slušnosti a dobrých mravov. Prisúdená výška nároku zohľadňovala následky na osobnom živote žalobcu, závažnosti, intenzity a dĺžky trvania zásahu do jeho základných práv, ako aj jeho reálne následky na život žalobcu, mieru zavinenia žalovaného a okolnosti, za ktorých k porušovaniu práv žalobcu došlo. Za zákonný a vecne správny považoval aj závislý II. výrok o trovách konania.

6. Žalovaný v odvolacej replike zotrval na v podanom odvolaní, a tiež na všetkých písomných, ako aj ústnych vyjadreniach vo veci samej. Nestotožnil sa s právnym názorom žalobcu, a to z dôvodu odlišného právneho názoru, ktorý prezentoval vo svojich písomných vyjadreniach a ústnych prednesoch na pojednávaní vo veci samej, na ktorých v celej miere zotrval. Bol toho názoru, že žalobca neuviedol žiadne nové relevantné skutkové ani právne tvrdenia, ku ktorým by žalovaný už v priebehu konania (aj v rámci odvolania) nezaujal kvalifikované stanovisko. Uviedol, že utrpenie ujmy v morálnej sfére jedinca nemožno dávať do súvisu a odvodzovať od iných hoci obdobných prípadov riešených na úrovni odvolacieho súdu. Každý žalobca vo svojom samostatnom konaní má povinnosť preukazovať utrpenú ujmu na základe vlastného prežívania faktorov, ktoré sa týkajú výhradne jeho života vo všetkých jeho častiach. Uplatnenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy je absolútne individuálnym nárokom, ktorý bolo potrebné posudzovať výhradne individuálne, pričom práve žalobcu zaťažovalo bremeno preukázania tvrdených skutočností. V prípade žalobcu sa však tak nestalo. Žalovaný plnom rozsahu zotrval na odvolaní a opätovne navrhol rozsudok okresného súdu zmeniť a žalobu zamietnuť a žalovanému priznať nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

7. Krajský súd v Banskej Bystrici, ako odvolací súd, viazaný rozsahom odvolania (§ 379 CSP), viazaný odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1, 2 CSP), prejednal odvolanie žalovaného bez nariadenia pojednávania

(a contrario § 385 ods. 1 CSP) a rozsudok okresného súdu potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP.

8. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

9. Odvolací súd preskúmaním odvolaním napadnutého rozhodnutia v rozsahu a z dôvodov vymedzených žalovaným (odvolateľom) dospel k záveru, že odvolaním napadnuté rozhodnutie vo veci samej je v konečnom dôsledku vecne správne, a to napriek tomu že odvolací súd sa vôbec nestotožňuje s právnymi závermi, ktoré prijal súd prvej inštancie vo vzťahu k posúdeniu nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Okresný súd žalobcovi priznal nárok na nemajetkovú ujmu v ním uplatnenej výške, aplikujúc zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti štátu za škodu pri výkone verejnej moci, ktorú posúdil v dvoch častiach, a to ako škodu za odpracované dni na viac porovnaním cez prizmu nezákonnej väzby za 1 deň jej trvania a ako náhradu nemajetkovej ujmy za stratu nádeje na zmenu legislatívy. Odvolací súd sa s touto argumentáciou okresného súdu nestotožňuje a túto považuje za exces z rozhodovacej činnosti prijatej všeobecnými súdmi v obdobných veciach (viď bod 20. odôvodnenia predmetného rozhodnutia).

10. V konaní nebolo sporné, že žalobca bol období od 01.10.1996 až do 31.05.2023 príslušníkom hasičského a záchranného zboru, pričom štátnu službu vykonával v služobnom pomere v zmysle zákona, a to v hodnosti nadporučika, vo funkcii technik - špecialista na hasičskej stanici v Poltári, ktorá patrí do územného obvodu Okresného riaditeľstva hasičského a záchranného zboru v Lučenci. Podanou žalobou sa domáhal zaplata sumy 6.297,73 Eur, a to titulom náhrady škody vo forme nemajetkovej ujmy, ktorá mu mala vzniknúť v dôsledku porušovania jeho práv garantovaných normami komunitárneho práva

11. Žalovaný v odvolaní okrem iného namietal, že právo konštatovať, že obsah smernice bol do zákona prevzatý nesprávne, nespadá do kompetencie okresného súdu, resp. do kompetencie iného všeobecného súdu členského štátu Európskej únie. S týmto tvrdením žalovaného sa odvolací súd nestotožňuje. V zmysle § 3 ods. 1 CSP, súdy prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány. Odvolací súd je toho názoru, že spor o náhradu škody spôsobenej jednotlivcom porušením práva únie v dôsledku nesprávneho prebratia (transpozície) smernice do vnútroštátneho právneho poriadku možno bezpochybné zaradiť medzi tzv. súkromnoprávne spory. Samotná skutočnosť, že žalovaným v takomto spore je štát, je bez právneho významu. Ak je totiž účastníkom občianskoprávneho vzťahu štát, tak je v zmysle § 21 OZ právnickou osobou. V zmysle judikatúry SD EÚ jednoznačne vyplýva, že spory o náhradu škody spôsobenej porušením práva únie medzi jednotlivcom a štátom majú rozhodovať príslušné vnútroštátne súdy. Odvolací súd konštatuje, že okresný súd bol nielen oprávnený, ale aj povinný skúmať, či zo strany žalovaného došlo k porušeniu práva únie pri preberaní smernice do zákona. V súvislosti s odvolacou námietkou žalovaného, že súdu prvej inštancie nesvedčí právomoc posudzovať súlad slovenských zákonov alebo iných všeobecne záväzných právnych predpisov so smernicou Európskej únie, odvolací súd dodáva, že právna teória a rozhodnutia SD EÚ (napr. C - 456/98 vo veci Centroteel) zdôrazňujú, že ak v konaní pred všeobecným súdom Slovenskej republiky (alebo správnym orgánom) vyplynie potreba aplikácie smernice, tento sa nemôže vyhnúť porovnaniu ustanovení smernice s ustanoveniami právneho predpisu, do ktorého bola smernica transponovaná, a to za účelom zistenia, či sa má smernica aplikovať priamo alebo nepriamo. Zároveň sa súd (či správny orgán) nemá uspokojiť len s uvedením tej, ktorej smernice v prílohe slovenského predpisu a tým považovať smernicu za správne prebratú. Mal by venovať pozornosť porovnaniu znenia smernice s vnútroštátnou právnou úpravou. Vo vzťahu k prevzatiu smernice, jej ustanovenia musia byť prebraté do právneho poriadku členského štátu, ktorému je určená tak, aby bola ich záväznosť nespochybniteľná tak, aby sa dosiahol stav, ktorý je v súlade s cieľom sledovaným smernicou. Z bodu 5 prílohy číslo 4 zákona vyplýva, že žalovaný prebral smernicu do predmetného zákona. Okresný súd však správne konštatoval, že cieľ sledovaný čl. 6 písm. b) smernice však nebol v zákone dosiahnutý.

12. Ani ďalšia námietka žalovaného týkajúca sa nedostatku jeho pasívnej vecnej legitímácie v spore, nie je podľa názoru odvolacieho súdu dôvodná. Skutočnosť, že žalovaný sa priamo nepodieľal na aplikácii smernice, respektíve zákona vo vzťahu k žalobcovi, je potrebné považovať z hľadiska prejednávaného sporu bez právneho významu. V zmysle článku 29 smernice je zrejmé, že táto je adresovaná členským štátom, pričom práve žalovaný ako členský štát Európskej únie a adresát smernice je zodpovedný za

prijatie všetkých opatrení legislatívnej aj faktickej povahy s cieľom dosiahnutia účelu smernice. Ak si štát túto povinnosť nesplní, je tak v takomto spore žalovaný a zodpovedný za nesprávnu aplikáciu smernice pokiaľ k nesprávnej aplikácii došlo v dôsledku jej nesprávneho prebratia do právneho poriadku Slovenskej republiky. Nakoľko smernica je určená štátu, ktorý zodpovedá za jej správnu transpozíciu, v konaní o náhradu škody spôsobenej nesprávnym prebratím smernice do právneho poriadku je pasívne legitimovaný žalovaný. Za Slovenskú republiku, ktorá je vecne pasívne legitimovaným subjektom v konaní o náhradu škody pre nesprávnu transpozíciu smernice Európskej únie, koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky ako ústredný orgán štátnej správy pre hasičský a záchranný zbor zmysle § 11 písm. c) zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov, a ktoré bolo garantom právnej úpravy podľa zákona.

13. Odvolací súd za nedôvodnú považoval aj námietku žalovaného, v ktorej namietal nesprávne právne posúdenie pôsobnosti smernice, ktorá sa na služobný pomer príslušníkov hasičského a záchranného zboru vzhľadom na charakter vykonávaných činností, a s tým spojený rozvrh služobného času nevzťahuje v plnom rozsahu, pretože sa neuplatňuje na odvetvia činnosti, ktoré zahŕňajú určité osobitné činnosti služieb civilnej ochrany. Zároveň namietal, že rozhodnutie SD EÚ vo veci C - 429/09 sa týkalo „mestského hasiča“, a preto ho nebolo možné považovať za smerodajné, resp., že smernica sa na žalobcu nevzťahovala v plnom rozsahu. Čo sa týka tejto argumentácie žalovaného, tak táto je totožná s jeho procesnou obranou, ktorú prezentoval v konaní na okresnom súde. Žalovaný sa bráni v rovine všeobecnej polemiky so závermi súdu prvej inštancie, a to bez ohľadu na dopad vo vzťahu k záväznosti rozhodnutí SD EÚ, od ktorých niet dôvodu sa odchyliť, a to vzhľadom na obdobné skutkové okolnosti prípadu. SD EÚ rozhodol, že čl. 6 písm. b) smernice má priamy účinok, teda priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu uplatniť priamo v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Súdny dvor rozhodol, že smernica sa má uplatniť na činnosť hasičského zboru, aj keď sú vykonávané zásahovými silami v teréne, pričom nezáleží na tom, či sú zamerané na boj proti požiarom, alebo na poskytnutie pomoci iným osobám, ak sú vykonávané za obvyklých podmienok v súlade s poslaním im zvereným, a to aj v prípade, keď zásahy, ku ktorým môžu tieto činnosti viesť, sú svojim charakterom nepredvídateľné a môžu vystaviť pracovníkov určitým rizikám. Na účely smernice pojem pracovníka nemôže byť vykladaný rôzne podľa právnych predpisov toho ktorého štátu, ktorý je členským štátom Európskej únie, ale má autonómny význam, keď za pracovníka sa považuje každý, kto vykonáva skutočné a konkrétne činnosti pre zamestnávateľa a právna povaha pracovnoprávneho vzťahu z hľadiska vnútroštátneho práva nemôže mať žiaden dosah na postavenie pracovníka v zmysle práva únie. Uvedené znamená to, že skutočnosť, či niekto je podľa vnútroštátneho práva dobrovoľným hasičom alebo profesionálnym hasičom, nie je vo vzťahu k posudzovaniu charakteristiky pracovníka relevantná, a na takéhoto pracovníka sa vzťahujú ustanovenia smernice (viď rozsudky vo veci C - 397/01 až C - 403/01, C - 429/09, C - 518/15). Vzhľadom už na vyššie uvedené je preto nedôvodná odvolacia námietka žalovaného, že smernica sa nevzťahuje na žalobcu ako hasiča a bez právneho významu je skutočnosť, či hasič plní svoje úlohy v pracovnom, resp. v služobnom pomere ako hasič dobrovoľný, mestský alebo štátny. Článok 6 písmena b) smernice predstavuje v rozsahu v akom ukladá členským štátom maximálnu hranicu priemerného týždenného pracovného času, ktorá musí byť ako minimálna požiadavka priznaná každému pracovníkovi, dôležité pravidlo sociálneho práva únie, ktoré nemožno podrobiť akejkoľvek podmienke alebo akémukoľvek obmedzeniu, a ktoré jednotlivcom priznáva práva, ktorých sa môžu dovolávať priamo pred štátnymi súdmi (rozsudok vo veci C - 429/09 vo veci Fuss body 33. až 35.). Členské štáty teda nemôžu jednostranne určiť rozsah pôsobnosti článku 6 písm. b) smernice tak, aby uplatnenie z neho plynúce nároku viazali na nejakú podmienku alebo určitým spôsobom obmedzovali (C - 397/01 bod 99., C - 4 do 129/09 body 35. a 52.). SD EÚ judikovali, a to opakovane, že časť pracovnej pohotovosti na pracovisku je potrebné v celom rozsahu zahrnúť do výpočtu maximálneho denného alebo týždenného pracovného času (C - 397/01 bod 95.) a konštatoval, že pracovná pohotovosť vykonávaná pracovníkom v režime fyzickej prítomnosti v zariadení zamestnávateľa sa považuje ako celok za pracovný čas nezávisle od toho, akú prácu skutočne pracovník vykonáva (R rozsudok C - 437/08 bod 27.). Súdny dvor osobitne v prípade hasičov potvrdil, že pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej službe, počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu pracovný čas a nesmie prekročiť maximálny týždenný pracovný čas stanovený smernicou (rozsudok vo veci C - 429/09, C - 52/04). Z dôvodu, že žalobca počas výkonu služobnej pohotovosti musel byť k dispozícii zamestnávateľovi na pracovisku, t. j. v mieste výkonu práce, a to po celý čas služobnej pohotovosti je potom potrebné pracovnú pohotovosť započítavať do pracovného času žalobcu, pričom skutočnosť, že za pracovnú pohotovosť je žalobcovi vyplácaná náhrada v zmysle § 122 ods. 1 zákona, nemá vplyv na porušenie článku 6 písm. b) smernice. Námietka žalovaného, že smernica sa na príslušníkov hasičského a záchranného zboru v prípade

služobného času ako aj ich odmeňovania nevzťahuje, je preto nedôvodná. Z aktuálnej judikatúry SD EÚ totiž vyplýva, že v prípade, ak povaha a rozsah povinnosti a režim zodpovednosti, ktorý sa vzťahuje na pracovníka vyžaduje jeho fyzickú prítomnosť na mieste výkonu práce, respektíve povinnosť byť pre svojho zamestnávateľa k dispozícii a obmedzenia uložené tomuto pracovníkovi počas pohotovosti sú takej povahy, že objektívne a veľmi významne ovplyvňujú možnosť tohto pracovníka slobodne nakladať v tejto dobe s časom, v rámci ktorého sa od neho výkon práce nepožaduje a venovať tento čas svojim vlastným záujmom predstavuje táto doba služobnej pohotovosti pracovný čas pracovníka (viď rozsudok vo veci C - 214/20, C 580/19, C - 344/19).

14. Okresný súd vychádzal zo zásady „iura novit curia“ – t. j., že právne posúdenie je vecou súdu, avšak napriek tomu nesprávne právne subsumoval žalobcom uplatnený nárok pod príslušné ustanovenia zákona o zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci č. 514/2003 Z. z. V zmysle § 3 ods. 1 písm. d) v spojení s § 9 ods. 1 zákona o zodpovednosti za škodu je totiž zrejmé, že na daný právny vzťah nie je možné aplikovať príslušné ustanovenia tohto zákona, nakoľko v zmysle § 9 ods. 1 zákona o zodpovednosti za škodu, ako aj podľa judikatúry slovenských súdov, za nesprávny úradný postup nie je možné považovať postup alebo výsledok postupu Národnej rady Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 86 písm. a) a d) Ústavy Slovenskej republiky a postup alebo výsledok postupu vlády Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 119 písm. b) Ústavy Slovenskej republiky. V prípade, ak by uvedený nárok bolo možné posúdiť v zmysle citovaného zákona, vyžadovala by sa aplikácia § 15 a § 16 zákona o zodpovednosti za škodu, ktoré sú kogentnými ustanoveniami, od ktorých sa nemožno odchyliť. Nakoľko však nebolo možné na daný právny vzťah aplikovať zákon o zodpovednosti za škodu, tak automaticky nebol na mieste ani postup podľa § 15 a § 16 uvedeného zákona (t. j. predbežné prerokovanie nároku v tomto spore pred príslušným orgánom). Napriek tomu uvedené nemalo vplyv na vecnú správnosť rozhodnutia okresného súdu. Odvolací súd uvádza, že zo žaloby je nepochybne zrejmé, že žalobca si správne uplatnil nárok na náhradu nemajetkovej ujmy s poukazom na ustanovenie § 11 a § 13 OZ, keďže tieto ustanovenia upravujú vzťahy obsahu aj účelu najbližšie k náhrade škody porušením únievého práva. Právny poriadok SR nemá výslovnú úpravu ohľadne práva jednotlivca na náhradu škody proti štátu spôsobenej porušením práva únie. Ani zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci takúto právnu úpravu neobsahuje, preto odvolací súd ustálil, že vzhľadom na zistený skutkový stav má ujma žalobcu najbližšie k zásahu do osobnosti žalobcu (analógia podľa § 11 až 13 Občianskeho zákonníka).

15. Pokiaľ žalovaný namietal, že žalobca neosvedčil, že by mu vznikol nárok na náhradu škody žiadnym spôsobom, pričom veľmi nejasným spôsobom stanovil „škodu“, ktorá mu mala vzniknúť tým, že vykonával nariadenú služobnú pohotovosť, za ktorú bol žalobca v zmysle platnej legislatívy odmeňovaný, odvolací súd uvádza, že zo žaloby ako aj z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie je nepochybne zrejmé, že žalobca uplatnil nárok na náhradu škody (nemajetkovej ujmy) z dôvodu, že u žalobcu došlo v príčinnej súvislosti s porušením práva únie zo strany žalovaného k vzniku škody (nemajetkovej ujmy) v dôsledku zásahu do jeho práva na ochranu zdravia (článok 40 Ústavy SR) z dôvodu, že účelom stanovenia maximálneho týždenného pracovného času bolo podľa odôvodnenia smernice č. 2003/88/ES zabezpečenie potreby odpočinku, aby pracovník (žalobca) v dôsledku vyčerpania, alebo iného nepravidielného rozvrhnutia práce nespôsobil úraz sebe ani spolupracovníkom alebo iným osobám a aby si krátkodobo alebo dlhodobo nepoškodil zdravie a súčasne zásahu do práva žalobcu na súkromie a rodinný život (článok 19 ods. 2 Ústavy SR), pretože reálne musel odpracovať viac, ako bol povinný v zmysle smernice č. 2003/88/ES a musel tráviť čas v práci, prichádzal o čas, ktorý by mohol venovať rodine, záľubám, resp. iných aktivitám, ktoré nesúvisia s jeho pracovným zaradením. Je tiež zrejmé, že výšku nároku žalobca odvodil od počtu hodín služobnej pohotovosti, ktoré reálne odsľúžil a neboli mu započítané do služobného času. Žalobca si žalobou neuplatnil nemajetkovú ujmu podľa počtu odpracovaných hodín nad limit 48 hodín týždenne, pričom za primeranú náhradu označil žalobca finančné odškodnenie rovnajúce sa odmene, ktorú mu priznáva zákon o hasičskom a záchrannom zbere pri nariadenej služobnej povinnosti podľa § 122 ods. 2 písm. a/ citovaného zákona.

16. Odvolací súd sa v tejto súvislosti nemohol stotožniť s námietkou žalovaného o uplatnení (skrytého) mzdového nároku zo strany žalobcu a nie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Odvolací súd má za to, že v prejednávanej spore nejde o mzdový nárok, pričom ani samotný žalobca netvrdil, že mu nebola vyplatená mzda. Zo samotného spôsobu výpočtu nemajetkovej ujmy zo strany žalobcu nemožno automaticky dôvodiť, že predmetom sporu je mzdový nárok. Podľa názoru odvolacieho súdu

predpoklady zodpovednosti žalovaného za škodu spôsobenú žalobcovi porušením práva únie boli jednoznačne v danom spore splnené, pričom tieto predpoklady vyplývajú z judikatúry SD EÚ, podľa ktorej štát zodpovedá jednotlivcovi za škodu spôsobenú porušením práva únie, ak: 1. Porušená norma práva únie priznáva právo fyzickým osobám alebo právnickým osobám alebo zakladá povinnosti pre členský štát, 2. Porušenie práva únie dostatočne závažné a 3. Medzi porušením práva únie a členským štátom a vznikom škody jednotlivca existuje príčinná súvislosť s tým, že o výške náhrady škody vždy rozhoduje vnútroštátny súd. Článok 6 písm. b) smernice priznáva pracovníkom právo na primeraný týždenný pracovný čas vrátane nadčasov rozsahu 48 hodín. Toto ustanovenie smernice má priamy účinok, keďže priznáva jednotlivcom právo, ktoré môžu priamo uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Ako aj správne konštatoval súd prvej inštancie ustanovenie článku 6 písm. b) smernice nebolo do nášho právneho poriadku transponované správne, pretože umožňuje, aby priemerný týždenný pracovný čas žalobcu vrátane nadčasov presiahol 48 hodín, keď do pracovného času sa v rozpore článkom 2 ods. 1 smernice žalobcovi nezapočítava čas služobnej pohotovosti, pričom v konaní bolo jednoznačne preukázané listinnými dôkazmi, ktoré vyhotovil zamestnávateľ žalobcu, že za žalované obdobie dochádzalo k tomu, že priemerný týždenný služobný čas žalobcu presahoval hranicu 48 hodín. Porušenie článku 6 písm. b) smernice vo vzťahu k žalobcovi je potrebné považovať za dostatočne závažné, pretože ide o porušenie jasnej a konkrétnej normy únie, ktorá pokiaľ ide o hornú hranicu priemerného týždenného pracovného času, neopúšťa členským štátom priestor na voľnú úvahu a súčasne ide o porušenie práva únie, ktoré je v zjavnom rozpore s judikatúrou SD EÚ.

17. Odvolací súd nesúhlasí ani s námietkou žalovaného, že v súdnej veci neboli splnené podmienky pre uplatnenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka z dôvodu, že žalobca sa mal domáhať upustenia od takého zásahu od svojho zamestnávateľa s poukazom na to, že žalobca sa domáha len finančného plnenia, ktoré má slúžiť len ako akási kompenzácia bez toho, aby tento údajný protiprávny stav bol do budúcnosti napravený. So zreteľom na povahu osobnostného práva, ktoré bolo v danom prípade porušené, a to právo na ochranu zdravia a právo na súkromie a okolnosti porušovania práva žalobcu odvolací súd dospel k záveru, že v súdnej veci sú splnené podmienky na aplikáciu § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, t. j. na priznanie zadosťučinenia v peniazoch. Vychádzajúc z povahy porušeného práva a okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo, keď žalovaný ako členský štát EÚ neprijal opatrenia nevyhnutné za zabezpečenie požiadavky, aby nebola prekročená maximálna hranica priemerného týždenného pracovného času podľa článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES a zároveň za situácie, že do pracovného času nie sú zarátané nadčasy služobnej pohotovosti je dôvodný záver, že žaloba na upustenie od neoprávneného zásahu ani žaloba na odstránenie trvajúcich následkov nie je vzhľadom na subjekt zodpovednosti za neoprávnený zásah, ktorým je štát namieste. Rovnako berúc do úvahy už vyššie uvedené neprichádza do úvahy ani morálna satisfakcia, ktorou sa podľa súdnej praxe rozumie predovšetkým ospravedlnenie, odvolanie výrokov a pod. Z formulácie § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že zníženie dôstojnosti a vážnosti fyzickej osobe v spoločnosti je len príkladmo uvedené, kedy fyzickej osobe môže vzniknúť právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, pričom právna úprava v ust. § 13 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka nevyklučuje, aby fyzická osoba použila aj iné prostriedky ochrany. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov, aby boli odstránené následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie; týmto zadosťučinením sa rozumie morálna satisfakcia; peňažná satisfakcia prichádza do úvahy tam, kde by satisfakcia podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa nejavila ako postačujúca. Vychádzajúc z povahy porušeného práva a okolností, za ktorých k porušeniu došlo (t. j. žalovaný ako členský štát Únie neprijal opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie požiadavky, aby nebola prekročená maximálna hranica priemerného týždenného pracovného času podľa článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES) je dôvodný záver, že žaloba na upustenie od neoprávneného zásahu ani žaloba na odstránenie trvajúcich následkov nie je na mieste vzhľadom na subjekt zodpovednosti za neoprávnený zásah (štát). Berúc do úvahy judikatúru ESD možno nárok na náhradu takto vzniknutej škody podľa únieového práva posúdiť ako nemajetkovú ujmu v zmysle slovenského práva k náhrade ktorej dochádza v peniazoch. Zákonnú možnosť jej úhrady v peniazoch umožňuje § 13 ods. 2 OZ pretože ju nepodmieňuje výlučne situáciami zníženia dôstojnosti fyzickej osoby v značnej miere alebo jej vážnosti v spoločnosti („najmä“). Ustanovenia § 13 ods. 2 OZ totiž uvádza prípady kedy je možné s ohľadom na intenzitu zásahu priznať náhradu nemajetkovú ujmu v peniazoch len demonštratívne. Nemožno preto túto možnosť spájať iba so zásahmi proti dôstojnosti fyzickej osoby a jej vážnosti v spoločnosti (rozsudok NS ČR sp. zn. 30Cdo 2304/99).

18. Odvolací súd teda uvádza, že žalobcovi ako fyzickej osobe vzniklo právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Práva žalobcu vyplývajúce zo Smernice 2003/88/ES neboli štátom dodržiavané, pričom zároveň bolo pomerne dlhé obdobie porušované právo žalobcu na odpočinok, a to aj napriek tej skutočnosti, že žalobca v spoločnosti plní zodpovedné úlohy, a preto bolo dôležité, aby mal možnosť si po práci náležite odpočinúť. Z týchto dôvodov preto odvolací súd považuje nárok žalobcu za dôvodný a prisúdenú náhradu nemajetkovej ujmy za primeranú, pričom k porušeniu práv žalobcu dochádzalo práve výkonom služobnej pohotovosti. Keďže nemajetkovú ujmu nie je možné nahradiť inak z dôvodu uplynutia času, berúc do úvahy špecifickosť zásahu do osobnosti žalobcu v dôsledku porušenia práva Únie a trvanie tohto zásahu, nie je primerané porovnávanie s inými obdobnými prípadmi zásahov, ako to namietal žalovaný v podanom odvolaní. Prisúdená náhrada nemajetkovej ujmy neprevyšuje ani náhrady priznané v prípadoch zásahov do osobnosti neoprávnenou kritikou, resp. usmrtením člena rodiny alebo obetiam trestných činov. Zároveň neobstojí ani argumentácia žalovaného, že nemôže byť stranou sporu o ochranu osobnosti, z dôvodu, že v právnom poriadku Slovenskej republiky neexistuje osobitná právna úprava obsahujúca náležitosti konania o náhrade škody spôsobenej porušením únievého práva s tvrdením, že žalovaný nemôže byť účastníkom sporu o ochranu osobnosti majúc za to, že v takomto prípade žalovaný nie je pasívne vecne legitimovaný, k čomu odvolací súd uvádza, že k otázke pasívnej vecnej legitimácie žalovaného sa už odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia vyjadril vyššie.

19. Odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade boli splnené podmienky na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy žalobcovi v konkrétnej sume, ktorú si tento uplatnil. Smernica neobsahuje žiadne ustanovenia o práve na náhradu škody v prípade jej porušenia. Náhrada škody spôsobená jednotlivcovi porušením práva únie však musí byť primeraná vzniknutej škode, aby mohla zabezpečiť skutočnú ochranu jeho práv. Je vecou súdu, aby pri dodržaní zásad rovnocennosti efektivity určil, či sa náhrada škody musí poskytnúť vo forme udelenia dodatočného náhradného voľna alebo vo forme finančného odškodnenia. Vzhľadom na zistený skutkový stav súdom prvej inštancie má tak ujma žalobcu najbližšie k zásahu do jeho osobnostných práv. Žalobca v spore preukázal spôsobenú ujmu, nakoľko z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplynulo, že žalobca v rozpore s článkom 6 písm. b) smernice v období od augusta 2020 do mája 2023 vrátane odpracoval takmer 1713 hodín určenej a nariadenej služobnej pohotovosti, ktoré neboli započítané do fondu pracovného času, keď priemerný týždenný pracovný čas žalobcu za celé obdobie predstavoval 50,64 hodín týždenne. Žalobca na preukázanie svojho tvrdenia o počte odpracovaných hodín predložil doklady od svojho zamestnávateľa, ktoré neboli žiadnym spôsobom spochybnené. Zásah do osobnosti žalobcu je spôsobený tým, že tento v rozhodnom období opakovane pracoval viac ako 48 hodín priemerne, a to v rozpore s článkom 6 písm. b) smernice v spojení s článkom 2 ods. 1 smernice, kedy mu odpracované hodiny služobnej pohotovosti neboli započítané do odpracovaného času. Jedná sa o preukázaný zásah do osobnosti žalobcu, a to konkrétne do jeho práva na ochranu zdravia ako aj práva na súkromný a rodinný život, keďže v skutočnosti musel byť k dispozícii na pracovisku, pričom odpracoval viac, ako bol povinný podľa smernice, a to predovšetkým na úkor svojej rodiny, kedy s touto nemohol tráviť spoločný čas nakoľko musel byť v práci čoho dôsledkom bol aj rozvrat jeho manželstva, ktorý bol nútený nakoniec riešiť skončením štátnozamestnaneckého pomeru. Rovnako prichádzal o čas, ktorý by mohol venovať svojim najbližším, t. j. svojim deťom rodičom, priateľom, záľubám, či iným aktivitám, ktoré by nesúviseli s jeho pracovnou činnosťou, a ktoré by prospievali jeho relaxácii a psychickej a fyzickej regenerácii. Žalobca sa žalobou domáhal zaplataenia nemajetkovej ujmy vo výške 6.297,73 Eur, ktorú vyčíslil ako súčet odpracovaných hodín služobnej povinnosti za obdobie od augusta 2020 do mája 2023 vrátane a rozdielu peňažnej náhrady vyplácanej za určenú služobnú pohotovosť podľa § 122 ods. 1 zákona a náhrady za nariadenú služobnú pohotovosť podľa § 122 ods. 2 písm. a) zákona, pričom v konaní preukázal, že pri takomto rozvrhnutí pracovného času, ktorý je v rozpore s právom Európskej únie prichádza o voľný čas, ktorý by inak mohol venovať rozvoju nielen osobných, ale aj rodinných a priateľských vzťahov a venovať sa iným aktivitám spojených s fyzickou a psychickou relaxáciou. Žalobca sa domáhal náhrady škody vo forme nemajetkovej ujmy vyčíslenej podľa počtu hodín služobnej pohotovosti, ktoré reálne odslúžil, a ktorému neboli započítané do služobného času. Nedomáhal sa nemajetkovej ujmy vyčíslenej za presný počet odpracovaných hodín nad limit 48 hodín týždenne. Odvolací súd tak konštatuje, že ak si žalobca uplatňuje svoj nárok za použitia analógie § 11 a § 13 OZ, tak je daná aplikácia ustanovení o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy priznanej fyzickým osobám v prípade zásahu do ich osobnostných práv, nakoľko žalobca v spore preukázal, že pri rozvrhnutí pracovného času, ktorý je a bol v rozpore s právom Európskej únie, prichádzal o svoj voľný čas, ktorý by inak mohol venovať svojej rodine, rozvoju priateľských vzťahov a relaxácii. Odvolací súd tak považuje za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy finančné odškodnenie, ktoré sa rovná odmene, ktorú mu priznáva zákon ako pri nariadenej služobnej pohotovosti. Takýto postup pri výpočte náhrady

nemajetkovej ujmy považoval odvolací súd za primeraný nielen charakteru, ale aj spôsobu, akým k zásahu do osobnostných práv žalobcu došlo, ako aj k následkom na jeho živote.

20. Na záver odvolací súd uvádza, že má vedomosť o rozhodovacej činnosti, či už súdov prvej inštancie, ale aj odvolacích súdov, ktorá je v jednotlivých prípadoch rozličná. Odvolací súd však zdôrazňuje, že určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy vždy závisí od voľnej úvahy súdu. Odvolací súd považuje uplatnený nárok za primeraný, a to s ohľadom aj na rozhodovaciu činnosť prvoinštančných súdov a odvolacieho súdu v obdobných veciach, pričom ide o rozhodnutia:

- rozsudok Okresného súdu Zvolen sp. zn. 12C/15/2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14Co/36/2022 (priznaná suma 6.167,21 Eur),
- rozsudok Okresného súdu Zvolen sp. zn. 19C/14/2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/46/2022 (priznaná suma 5.520,77 Eur),
- rozsudok Okresného súdu Zvolen sp. zn. 16C/3/2023 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 11Co/66/2022 (priznaná suma 5.279,95 Eur),
- rozsudok Okresného súdu Zvolen sp. zn. 16C/7/2023 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 11Co/78/2023 (priznaná suma 6.435,23 Eur),
- rozsudok Okresného súdu Zvolen sp. zn. 16C/6/2023 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14Co/88/2023 (priznaná suma 6.265,33 Eur),
- rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 20C/77/2022 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13Co/61/2023 (priznaná suma 5.543,76 Eur),
- rozsudok Okresného súdu Zvolen sp. zn. 18C/15/2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co/59/2022 (priznaná suma 3.879,45 Eur),
- rozsudok Okresného súdu Zvolen sp. zn. 17C/15/2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14Co/34/2022 (priznaná suma 4.196,09 Eur),
- rozsudok Okresného súdu Zvolen sp. zn. 13C/17/2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co/16/2022 (priznaná suma 5.160,35 Eur),
- rozsudok Okresného súdu Zvolen sp. zn. 19C/13/2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co/47/2022 (priznaná suma 3.758,36 Eur),
- rozsudok Okresného súdu Zvolen sp. zn. 18C/14/2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/26/2022 (priznaná suma 4.335,71 Eur),
- rozsudok Okresného súdu Zvolen sp. zn. 8C/15/2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/11/2022 (priznaná suma 4.965,- Eur),
- rozsudok Okresného súdu Zvolen sp. zn. 17C/17/2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/36/2022 (priznaná suma 4.629,59 Eur),
- rozsudok Okresného súdu Zvolen sp. zn. 14C/16/2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/53/2022 (priznaná suma 4.169,77 Eur),
- rozsudok Okresného súdu Zvolen sp. zn. 10C/15/2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 11Co/48/2022 (priznaná suma 5.642,41 Eur),
- rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 18C/38/2022 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 11Co/53/2022 (priznaná suma 6.404,56 Eur),
- rozsudok Okresného súdu Zvolen sp. zn. 7C/4/2023 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 11Co/67/2022 (priznaná suma 5.334,42 Eur),
- rozsudok Okresného súdu Zvolen sp. zn. 15C/15/2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/82/2022 (priznaná suma 3.998,69 Eur),
- rozsudok Okresného súdu Zvolen sp. zn. 17C/16/2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14Co/65/2023 (priznaná suma 6.506,40 Eur),
- rozsudok Okresného súdu Zvolen sp. zn. 14C/26/2023 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/106/2023 (priznaná suma 5.410,14 Eur),
- rozsudok Okresného súdu Zvolen sp. zn. 18C/3/2023 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/77/2023 (priznaná suma 5.712,09 Eur),
- rozsudok Okresného súdu Zvolen sp. zn. 18C/18/2023 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/84/2023 (priznaná suma 6.409,80 Eur),
- rozsudok Okresného súdu Zvolen sp. zn. 12C/25/2023 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co/141/2023 (priznaná suma 4.981,06 Eur),
- rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 16C/29/2022 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co/29/2022 (priznaná suma 5.421,35 Eur),
- rozsudok Okresného súdu Lučenec sp. zn. 10C/64/2023 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15Co/37/2024 (priznaná suma 5.727,91 Eur).

- rozsudok Okresného súdu Zvolen sp. zn. 15C/59/2023 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15Co/25/2024 (priznaná suma 6.436,28 Eur).

21. Okresný súd rozhodol správne aj v časti o náhrade trov konania, keď pri rozhodovaní o náhrade trov konania aplikoval ustanovenie § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. Keďže žalobca bol v konaní plne úspešný, súd prvej inštancie správne uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100%, pričom výška týchto trov bude určená osobitným uznesením súdu inštancie postupom v zmysle § 262 ods. 2 CSP.

22. Odvolací súd vychádzajúc zo skutkového stavu, tak ako ho zistil súd prvej inštancie, a po vyhodnotení odvolania žalovaného ako nedôvodného, rozsudok súdu prvej inštancie v zmysle § 387 ods. 1 CSP potvrdil vo veci samej, a to aj v závislom výroku o trovách konania ako vecne správny.

23. Odvolací súd o trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP (ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie) v nadväznosti na § 255 ods. 1 CSP (súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru ich úspechu vo veci) a žalobcovi ako úspešnej strane v odvolacom konaní, tak priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v rozsahu 100%. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydal súdny úradník zmysle § 262 ods. 2 civilný skladový poriadok.

24. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa predchádzajúceho odseku neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.